

263360

COLOZJEVE INFORMACIJE

september 1977

št. 8 (67) leto 6

FINANČNA ANALIZA POSLOVANJA ZA OBDOBJE JANUAR — JUNIJ 1977

I. Celotni prihodek in dohodek

Skladno z določbami čl. 108, čl. 109 in čl. 110 samoupravnega sporazuma o združevanju temeljnih organizacij združenega dela v delovno organizacijo, sprejetega z referendumom dne 30. 3. 1977 in 149. čl. zakona o združenem delu, smo izvršili obračun celotnega prihodka in dohodka za obdobje januar — junij 1977.

Skladno z določbami zakona o združenem delu je izšla sprememba zakona o knjigovodstvu in iz njega izhajajočih določb, ki regulirajo razvrstitev sredstev in virov sredstev po kontnem načrtu. Tako smo bili dolžni, da v tem periodičnem obračunu že izkažemo vse elemente celotnega prihodka in dohodka, kot je določeno v zakonu o združenem delu. Neusklajenost med posameznimi predpisi, ki regulirajo to materijo, pa povzroča še vedno nesprejeti zakon o ugotavljanju celotnega prihodka in dohodka, saj je še vedno v veljavi star zakon.

Dokler ne bomo prilagodili interno zakonodajo — samoupravne sporazume zakonu o združenem delu, ne moremo v celoti uveljaviti dohodkovne in druge odnose med TOZD in DS SS in delovno organizacijo kot celoto. Pri tem predvsem mislimo na samoupravni sporazum o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, samoupravni sporazum o ureditvi odnosov med TOZD in DS SS in še posebej sprejetje statuta podjetja, ki omogoča konstituiranje TOZD, DS SS v skladu z zakonom o združenem delu, le-to pa je vplivalo na odprtje samostojnih žiro računov in finančno prelivanje sredstev med TOZD.

Izkazani podatki v periodičnem obračunu za obdobje januar — junij 1977 niso primerljivi z istim obdobjem preteklega leta, pač pa so primerljivi s sprejetim planom tekočega leta. Primerljivost s prvim polletjem 1976 je slaba predvsem zaradi različnih načinov ugotavljanja plačane realizacije v posameznih obdobjih leta 1976.

Za plačano realizacijo smo v skladu z določbami zakona o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev upoštevali vsa tista plačila prodanega blaga, ki so bila izvršena na žiro računu do 30. 6. 1977 oziroma prejeli ustrezne instrumente zavarovanja plačil z datumom 30. 6. 1977 seveda pod pogojem, da je v obdobju prvega polletja nastalo dolžniško upniško razmerje. Vse kar je bilo fakturirano, pa na preje navedeni način ni bilo plačano, se šteje za neplačano realizacijo. Vendar smo upravičeni do popravka stroškov prodanih proizvodov za vsa plačila, ki so prispela do 15. 7. na žiro račun ali pa da še do 30. 6. ni nastalo dolžniško upniško razmerje.

Pregled neplačane realizacije po TOZD in delovno organizacijo kot celoto je naslednji:

DO COLOR

Ugotovitev plačane realizacije

a) fakturirana realizacija I — VI/1977	din 294,152.919,21
b) neplačana realizacija iz leta 1976	din 12,040.973,69
c) obračunana real. I — VI/1977	din 306,193.892,90
d) plačana realizacija I — VI/1977	din 285,377.605,75
e) neplačana realizacija 30. 6. 1977	din 20,816.287,15
od tega smo prejeli plačila:	
— do 15. julija — iz domač. trga din 9,882.346,10	
— od izvoza din 5,325.467,60	din 15,207.813,70
— še ni nastalo dolžniško upniško razmerje do 30. 6.	din 5,498.752,15
— kupci, ki niso plačali v zakonskem roku	din 109.721,30

Za znesek stroškov v neplačani realizaciji smo lahko izvršili popravek vseh stroškov v višini 16,267.019,62 din in smo po predpisih zmanjšali stroške poslovanja in povečali vrednost zalog izdelkov. Tako bremenil dohodek za neplačani del v poročanem obdobju znesek din 4,549.267,53 neplačane realizacije.

OBRAČUN CELOTNEGA PRIHODKA IN DOHODKA ZA DOBO JANUAR — JUNIJ 1977 je naslednji

DO COLOR
KONSOLIDARNA BILANCA

	Plan 1977		Dejansko 1976		Dejansko 1977		Indeks	
	din	struk- tura	din	struk- tura	din	struk- tura	1976 = 100	plan = 100
Realiz. izd. in stor. — eksterna	273.650.456,00	97,59	198.366.915,29	96,28	274.671.325,45	95,64	138,47	100,37
Realiz. materiala — eksterna	6.000.000,00	2,14	4.981.607,85	2,42	10.569.617,25	3,68	212,17	176,16
Izredni dohodki	750.000,00	0,27	2.682.413,95	1,30	1.937.075,37	0,68	72,21	258,28
SKUPNI PRIHODEK	280.400.456,00	100,00	206.030.937,09	100,00	287.178.018,07	100,00	139,39	102,42
Porab. surovine in emb.	184.675.833,00	65,86	151.779.255,14	71,28	172.327.479,11	60,01	130,18	103,53
Porab. surov. in mat. — razl. v.ceni			/4.902.090,40/		18.876.417,71	6,57		
Direktni prodajni stroški	9.131.558,00	3,26	4.450.085,05	2,16	9.763.872,74	3,40	219,41	219,41
Porab. mat. — ostalo	7.826.549,00	2,79	6.077.763,61	2,95	7.304.427,62	2,54	120,18	93,33
Nabav. vredn. prod. mat. — eksterna	6.000.000,00	2,14	5.975.646,94	2,90	10.757.898,16	3,75	180,03	179,30
Drugi materialni stroški	6.945.519,00	2,48	5.167.320,70	2,51	9.734.986,03	3,39	188,40	140,16
Amortiz. po določ. stopnjah	4.878.562,00	1,73	4.134.644,08	2,01	5.341.905,02	1,86	129,20	109,50
Izredni razhodki	750.000,00	0,27	843.841,49	0,41	860.907,79	0,30	102,01	114,77
PORABLJENA SREDSTVA	220.208.021,00	78,53	173.526.466,61	84,22	234.967.794,18	81,82	135,41	106,70
DOHODEK	60.192.435,00	21,47	32.504.470,48	15,78	52.210.223,89	18,18	160,62	86,74
Obveznosti po pogodbah	2.697.506,00	0,96	3.873.079,80	1,88	2.588.387,90	0,90	66,83	95,95
Obveznosti po zakonu	2.242.586,00	0,80	1.492.928,30	0,72	4.411.330,95	1,54	295,46	196,71
Obveznosti po zakonu iz dohodka	6.593.371,00	2,35	1.717.391,15	0,83	6.671.418,20	2,32	388,46	101,18
Vkalkulirani osebni prejemki	1.227.717,00	0,44	1.060.647,80	0,51	1.116.644,45	0,39	105,28	90,95
ČISTI DOHODEK	47.431.255,00	16,92	24.360.423,43	11,84	37.422.442,39	13,03	153,62	78,90
Vkalkulirani osebni dohodki	26.746.009,00	9,54	17.776.764,50	8,63	21.486.981,70	7,48	120,87	80,34
OŠTANEK DOHODKA	20.685.246,00	7,38	6.583.658,93	3,21	15.935.460,69	5,55	242,05	77,04

	Plan 1977		Dejansko 1976		Dejansko 1977		Indeks 1976 = 100	plan = 100
	din	struk- tura	din	struk- tura	din	struk- tura		
Osební dohod. kot EU								
V sredstva rezerv	909.000,00	0,35	3.422.629,85	0,32	3.394.056,35	1,18	99,17	86,03
V poslovní skladi:			650.089,00		850.807,65	0,30	130,88	
— del za nez. razv. rep. in pok.	3.750.000,00	1,34	2.170.311,90	1,05	3.121.473,60	1,09	143,83	83,24
— del za skupne rezerve	1.021.500,00	0,36	78.500,00	0,04	473.641,50	0,16	603,36	46,37
— del za druge namene	12.249.748,00	4,37	262.128,18	0,14	714.861,39	0,25	310,86	6,65
V sredstva skupne porabe	1.249.998,00	0,45			1.382.660,00	0,48		110,61
Del dohodka za potr. dr. služb	1.425.000,00	0,51			2.685.824,05	0,93		181,46
Del dohodka za obv. združenja					3.312.136,15	1,16		
Dogovorjeni osební doh.	26.746.009,00	9,54	21.199.394,35	10,29	24.881.038,05	8,66	117,37	93,03
Izplačani osební dohodki	26.746.009,00	9,54	19.969.021,35	9,69	24.039.335,05	8,37	120,38	89,88
Osební doh. za izplač.—vrač.			1.230.373,00	0,60	841.703,00	0,29	68,41	
Del čistega doh. za osebné dohod.	26.746.009,00	64,92	21.199.394,35	87,02	24.881.038,05	66,49	117,37	93,03
Del čistega dohod. za sklade	14.450.042,00	35,08	3.161.029,08	12,98	12.541.404,34	33,51	396,75	86,79
Skupaj:	41.196.051,00	100,00	24.360.423,43	100,00	37.422.442,39	100,00	153,62	90,84
Celotni prihodek na uro	405,06		335,58		446,18		132,96	110,15
Porabljena sredstva na uro	318,11		282,64		365,06		129,16	114,76
Dohodek na uro	86,95		52,94		81,12		153,23	93,29
Čisti dohodek na uro	68,52		39,68		58,14		146,52	84,85
Osební dohodek na uro	38,64		34,53		38,66		111,96	100,05
Za sklade na uro	20,87		5,15		14,73		286,02	70,58
Število ur	692.244		613.948		643.631			

Skladno z določbami zakona o združenem delu in zakona o knjigovodstvu smo prvič pri sestavi periodičnega obračuna izvršili delitev dohodka in čistega dohodka na sklade podjetja.

Zaradi različnega sistema ugotavljanja plačane realizacije za obdobje 1976 oziroma 1977, podatki po strukturi celotnega prihodka in dohodka niso primerljivi. Vendar zaradi ugotavljanja uspešnosti poslovanja v tem letu dajemo prikaz strukture celotnega prihodka in dohodka brez realizacije med TOZD, to je takozvana konsolidarna bilanca po plačani realizaciji. V izogib vplivom različnega načina ugotavljanja plačane realizacije navajamo glavne elemente strukture celotnega prihodka in dohodka po fakturirani realizaciji v obeh obdobjih:

v 000 din

Besedilo	I. polletje		Indeks
	1976	1977	
Realizacija proizv. in storitev	221.739	283.531	127,9
Celotni dohodek	230.088	296.090	128,7
Porabljena sredstva	173.527	242.913	140,0
Dohodek	56.561	53.177	94,0
Dobiček	20.229	30.641	66,0

Iz navedenih podatkov lahko zaključimo, da smo pri sicer 27,9 % večji prodaji imeli porabljena sredstva večja za 40 %, od tega predvsem surovine in material. Povečanje odmikov od planskih cen surovin in materiala (planske cene leta 1976 in 1977 enake) je din 18,876.000,00 v prvem polletju 1977, medtem ko smo imeli še znižanje cen v prvem polletju še za 4,902.000,00. Prav iz vzroka povečanja porabljene vrednosti surovin in materiala je ugotovljeno znižanje dohodka po fakturirani realizaciji za 6 %.

Iz priložene konsolidarne bilance pa je povečanje dohodka izkazano za 60,6 %. Iz tega je dovolj razvidna nepriemerljivost elementov dohodka med letom 1977 in 1976 zaradi že omenjenega različnega načina ugotavljanja plačane realizacije.

Iz obračuna pokritja po plačani realizaciji je razviden odnos med plačano realizacijo od kupcev in realizacijo, doseženo med TOZD in DS SS.

Iz izračuna pokritja in osnov, ki služijo za izračun pokritja lahko ugotovimo medsebojno dohodkovno povezanost med TOZD in DS SS.

OBRACUN POKRITJA IN FINANČNEGA REZULTATA ZA RAZDOBJE JANUAR — JUNIJ 1977

DO COLOR

N a z i v	Zbirni obračun	Eksterni obračun	Interni obračun
Faktur. realiz. — got. izdel.	226,300.133,90	226,300.133,90	
Faktur. realiz. — izv. konv. p.	9,840.599,44	9,840.599,44	
Faktur. realiz. — izv. klir. področje	36,980.592,95	36,980.592,95	
Faktur. realiz. — vzdrž. del.	494.162,16	494.162,16	
Fakt. real. — fakt. prevozi in stor.	1,055.837,00	1,055.837,00	
EKSTERNA REALIZACIJA	274,671.325,45	274,671.325,45	
Interna realiz. proizvodov	32,621.013,38		32,621.013,38
Razlika v ceni surovin pri inter. real.	2,502.805,00		2,502.805,00
Razlika pri pokritju	11,140.193,82		11,140.193,82
Interna realiz. str. DS SS	14,338.038,87		14,338.038,87
BRUTO REALIZACIJA	335,273.376,52	274,671.325,45	60,602.051,07

Kalk. dod. količ. rab.	5,077.998,00	5,077.998,00	
Direktni prod. str. d. trg	4,499.330,65	4,499.330,65	
Direktni prod. str. izvoz	354.888,15	354.888,15	
NETO REALIZACIJA	325,341.159,72	264,739.108,65	60,602.051,07
Stroški real. got. izd. — dom. trg	152,455.559,93	152,455.559,93	
Stroški real. got. izd. — izvoz	31,142.689,33	31,142.689,33	
I. POKRITJE	141,742.910,46	81,140.859,39	60,602.051,07
Odstop. od plan. cen surovin	17,586.714,19	17,586.714,19	
Prenešeno odst. plan. cen			
II. POKRITJE	124,156.196,27	63,554.145,20	60,602.051,07
Stroški druge real. in vzdr. str.	1,828.183,53	1,828.183,53	
Stroški int. realiz. got. izdel.	32,621.013,38		32,621.013,38
Preneš. razl. v o. in pokr.	13,642.998,82		13,642.998,82
III. POKRITJE	76,064.000,54	61,725.961,67	14,338.038,87
Ods. od plan. c. materiala	1,289.703,52	1,289.703,52	
VIS str. TOZD	10,531.836,50	10,531.836,50	
FIS stroški	43,440.774,00	43,440.774,00	
Porač. uspehi enot	/11,910.149,07/	/11,910.149,07/	
IV. POKRITJE	32,711.835,59	18,373.796,72	14,338.038,87
Plač. eksterna real. mat., emb.	10,569.617,25	10,569.617,25	
Nab. vred. eksterne real. mat., emb.	10,757.898,16	10,757.898,16	
Interna real. mat., emb.	14,075.648,65		
Str. int. real., emb.	14,075.648,65		
Razlike v ceni int. real. mat.	1,324.187,10		
Razlike v ceni int. real. mat.	1,324.187,10		
Izredni dohodki	1,937.075,37	1,937.075,37	
Izredni razhodki	860.807,79	860.807,79	
FINANČNI REZULTAT I	33,599.822,26	19,261.783,39	14,338.038,87
Kritje stroškov DS SS	8,270.080,28		8,270.080,28
Kritje stroškov uprave	4,994.000,08		4,994.000,08
Kritje stroškov komerciale	1,073.958,51		1,073.958,51
FINANČNI REZULTAT II	19,261.783,39	19,261.783,39	

IZRAČUN POKRITJA MED TOZD ZA JANUAR — JUNIJ 1977

A	"Smole"	"Premazi"	"COLOR"
1. direktni stroški	806.478,00	4,271.520,00	5,077.998,00
2. direktni rabati	763.831,25	3,735.499,40	4,499.330,65
3. direktni prod. str. izv.	144.974,00	209.914,15	354.888,15
Vsega (1 — 3)	1,715.283,25	8,216.933,55	9,932.216,80
4. direktni str. dom. trg	23,230.148,33	133,019.655,85	156,249.804,18
5. direktni str. izvoz	13,196.415,50	22,097.120,10	35,293.535,60
	36,426.563,83	155,116.775,95	191,543.339,78
6. razl. v ceni ekst.	7,344.798,00	10,241.916,19	17,586.714,19
7. prenos razl. v ceni p.	/433.405,10/	/782.816,20/	/1,216.221,30/
8. na DS SS	/107.299,00/	/666,80	/107.965,80/
9. prenos razl. v ceni na iz. st.	/2,309.973,75/	/172.380,35/	/2,482.354,10/

10. prenos na DS SS del	/ 20.450,90/	—	/ 20.450,90/
Vsega	4,473.669,25	9,286.052,84	13,759.722,09
11. preneš. razl. 7 in 9	955.196,55	2,743.378,85	3,698.575,40
Vsega	5,428.865,80	12,029.431,69	17,458.297,49
12. Uspeh enot v DIS	+ 649.397,54	—8,347.112,71	—7,697.715,17
	44,220.110,42	167,016.028,48	211,236.138,90
=====			
13. realiz. izd. ekst.	50,605.259,12	231.375.418,83	281.980.677,95
14. pokritje	6,385.148,70	64,359.390,35	70,744.539,05
15. pokritje na p. c.	12,6176	ě(,8160	25,0884
16. pokritje na DIS	14,4395	38,5349	33,4907
17. pokritje na DIS			
— interna realizacija	25,515.882,15	3,033.637,10	28,549.519,25
— razlika v ceni izd.	2,192.145,95	172.380,35	2,364.526,30
Vsega	27,708.028,10	3,206.017,45	30,914.045,55
	"Smole"	"Premazi"	DO "COLOR"
19. % pokritja na DIS	38,5349	14,4395	
20. znesek preneš. pokritja	10,677.260,92	462.932,90	11,140.193,82
21. že obrač. pokritje	8,884.683,44	402.047,12	9,286.730,56
22. za knjiž. maj	1,792.577,48	60.885,78	1,853.463,26

B			
Kritje stroškov SS		din	struktura
1. Ugotovitev ključa	Smole	7,151.271,38	21,1589
	Premazi	26,646.629,87	78,8411
	Color	33,797.901,25	100
2. Kritje stroškov SS vsega	Smole		Premazi
7	8,270.080,28	1,749.858,02	6,520.222,26
8	4,994.000,08	1,056.675,48	3,937.324,60
9	1,073.958,51	227.237,80	846.720,71
	14,338.038,87	3,033.771,30	11,304.267,57

ANALIZA SPLOŠNIH STROŠKOV POSLOVANJA ZA OBDOBJE JANUAR — JUNIJ 1977

		v celih din				
Konto	N a z i v	I — VI/1977		Index plan = 100	Dejansko I—VI/1976	Index 1976 = 100
		plan	dejansko			
400	Porabljeni material	7,780.098	7,304.428	93	6,077.765	120
401	Proizvodne storitve	18,843.738	19,028.275	100	1,067.984	1781
402	Neproizvodne storitve	1,170.750	1,216.120	103	856.848	141
403	Dnevnice	312.450	198.406	63	236.370	83

405	Izdatki za reklamo	750.000	558.678	74	405.814	137
406	Izdatki za reprezentanco	246.000	187.313	76	180.992	103
408	Drugi materialni stroški	2,729.700	2,845.358	104	2,358.978	120
411	Proizvodne storitve	39.000	31.244	80	42.069	74
412	Neproizvodne storitve	9.000	6.780	75	7.032	96
417	Avtorski honorarji	6.000				
418	Drugi materialni stroški	2.550	850	53	11.234	7
420	Amortizacija	4,849.500	5,341.905	110	4,134.644	129
453	Vkalk. pogodbene obveznosti	2,680.350	2,588.388	96	3,873.080	66
454	Vkalk. zakonske obveznosti	4,587.816	4,362.370	95	3,210.320	135
455	Vkalk. osebni dohodki	26,658.300	24,881.038	93	19,969.021	124
456	Vkalk. drugi osebni prejemki	1,224.150	1,116.645	91	1,060.646	105

Skupaj razred 4 71,889.402 69,667.798 96 43,492.797 160

OBRATNA SREDSTVA

V poslovnem poročilu za periodični obračun za I. tromesečje t.l. smo opozorili na nekontrolirano rast zalog surovin in materiala v primerjavi s stanjem na dan 1. 1. 1977.

Primerjava na dan 1. 1. 1977 je dana zato, ker se v letu 1976 v povprečju zaloge niso povečale, stanje vrednosti zalog pa je izkazano po planski vrednosti, zmanjšano za znesek popravka vrednosti zalog starejših nad 1 leto. Tako je tudi stanje na dan 30. 6. 1977.

V kakšnem obsegu so se povečale zaloge, kaže naslednja slika:

v 000 din

Datum	Zaloge surovin in materiala	Indeks rasti
1. 1.	60.988	100
31. 1.	65.315	107,1
28. 2.	63.883	104,7
31. 3.	78.567	128,8
30. 4.	85.359	140,0
31. 5.	92.115	151,0
30. 6.	94.852	155,5

Če primerjamo stanje zalog na dan 30. 6. v tem letu z letom 1976 so se zaloge povečale za 73 %, povprečne zaloge pa so se povečale za 37 %. Zaloge so se povečale v absolutni vrednosti v primerjavi s 1. 1. t.l. za 33,864 tisoč, v primerjavi s stanjem 30. 6. 1976 pa za 40,064 tisoč.

Nekontrolirana rast zalog surovin in materiala povzroča na področju uveljavljanja zakona o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev prehod v nelikvidnost in plačevanje strogih sankcij zaradi nezavarovanja plačil med uporabniki družbenih sredstev.

IZPLAČANI OSEBNI DOHODKI

Gibanje mesečnih čistih osebnih dohodkov po TOZD, za delovno organizacijo kot celoto po posameznih mesecih in v primerjavi z letom 1976, je naslednje:

Mesec	1977				1976	
	TOZD Smole	TOZD Premazi	SDS SS	DO COLOR	COLOR	Index
I	4.800,52	4.251,74	4.924,42	4.530,87	3.808,52	118,97
II	4.383,96	3.962,53	4.541,86	4.189,72	3.809,06	109,99
III	4.649,83	4.237,97	4.900,94	4.485,25	3.749,63	119,62
IV	5.131,09	4.655,71	5.510,43	4.964,68	4.940,78	100,48
V	4.875,24	4.476,07	5.181,02	4.730,31	4.284,22	110,41
VI	5.532,58	5.044,31	5.918,52	5.357,55	4.321,66	123,97
I — VI	4.903,64	4.442,59	5.160,68	4.713,39	4.148,22	113,61

Povprečni osebni dohodek za celo leto 1976 din 4.675,19, primerjan na šestmesečni povprečni osebni dohodek din 4.713,39 kaže indeks 100,82.

Ugotovitev produktivnosti po družbenem produktu na zaposlenega:

	polovica leta 1976	I — VI/1977	indeks
1. Eksterna realizacija v tonah	11.418	13.826,7	121,1
2. Vrednost DP v 000/din	25.902,7	30.504,2	117,8
3. Povprečno število zaposlenih	582	607,2	104,3
4. Vrednost DP na zaposlenega	44,5	50,2	112,8

Upoštevajoč izračun dogovorjenih osebnih dohodkov po samoupravnem sporazumu kemijskih in sorodnih panog in družbenega dogovora o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, ki znaša dogovorjeni osebni dohodek po samoupravnem sporazumu din 28.464.920,00, po družbenem dogovoru pa 30.227.107,00 din.

Neprimerljivost doseženega dohodka po plačani realizaciji med prvim polletjem leta 1976 in 1977 in hitra rast cen surovinam in materialu (odmiki od planskih cen znašajo din 18.876.000,00) povzročata izračun dogovorjenih osebnih dohodkov, upoštevajoč povprečni dohodek za leto 1976 din 23.767.900,00 po plačani realizaciji in din 23.075.000,00 po fakturirani realizaciji. Da bi omogočili enakomerno izplačilo osebnih dohodkov predlagamo izplačilo ekonomskega uspeha za mesec junij v znesku din 841.703,00, kar predstavlja 25 % na osebni dohodek.

Za obdobje julij — september pa predlagamo, da se izplačuje akontacija osebnih dohodkov (z ekonomskim uspehom) za posamezni mesec po sklepu Centralnega delavskega sveta, katerega pooblastijo zbori delavcev, z upoštevanjem dosežene produktivnosti na zaposlenega v primerjavi z enakim obdobjem leta 1976.

PRIPRAVE NA VIII. KONGRES ZKS IN XI. KONGRES ZKJ POMENIJO MOBILIZACIJO VSEH USTVARJALNIH DRUŽBENIH SIL

Letos stopamo že v tretje leto od zadnjega VII. kongresa Zveze komunistov Slovenije in X. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije in zato so se že začele predkongresne priprave na VIII. kongres Zveze komunistov Slovenije in XI. kongres Zveze komunistov Jugoslavije, ki bosta prihodnje leto. "Osnovni ton idejnopolitične aktivnosti Zveze komunistov Slovenije v pripravah na oba kongresa naj bi dajala skrajna zavzetost in mobilizacija vseh ustvarjalnih družbenih sil za konkretno uresničevanje ustave in zakona o

zdrženem delu," je dejal sekretar izvršnega komiteja centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije Franc Šetinc na nedavni seji predsedstva CK ZKS, ko so govorili o zasnovi predkongresnih priprav in o osmi seji centralnega komiteja ZKS.

Seveda pa taka aktivnost v predkongresnih pripravah zahteva močne kvalitetne spremembe v delovanju Zveze komunistov, kakor tudi v delovanju vseh organiziranih socialističnih sil. Kvalitetne spremembe v tem, da bomo morali bolj ustvarjalno pristopiti k uresničevanju ustave in zakona o zdrženem delu. Prepogosto smo se doslej zadovoljevali z zaključki v katerih smo deklarirali nekatera znana splošna načela: ... se bomo borili za nadaljnji razvoj družbeno ekonomskih odnosov in krepitev družbenoekonomskega položaja delovnega človeka ...; se bomo prizadevali za uveljavljanje dohodkovnih odnosov ...; razvijali bomo delegatske odnose ... in podobno. Vse to so v bistvu naloge, ki so napisane v ustavi in zakonu o zdrženem delu. Za uresničevanje tega pa je potrebna

konkretna in ustvarjalna akcija vseh organiziranih socialističnih sil. Ustvarjalna akcija, ki bo iskala konkretne odgovore in rešitve nalog, ki izhajajo iz ustave in zakona o združenem delu v konkretnih razmerah.

Taka učinkovita družbena akcija pa seveda mora potekati v vseh porah naše družbe, od temeljnih samoupravnih celic, to je, krajevnih skupnosti in temeljnih organizacij združenega dela, interesnih skupnostih do celotne družbene nadgradnje. Pri tem pa nas še čaka obilica nalog, da bomo dosegli, da bo resnično sleherni delavec in občan postal aktivni bорец za družbenoekonomsko in politično preobrazbo odnosov v naši družbi.

Vse naše družbenopolitične akcije bi morali ocenjevati po tem, ali krepijo družbenoekonomski položaj delovnega človeka, ali ga slabijo, oziroma delujejo proti njemu. Tako delovanje pa zahteva dobro poznavanje zakonitosti razvoja družbe in razvito kritično marksistično misel. Včasih mislimo, da lahko tako pomembne zgodovinsko razvojne naloge, ki jih opredeljujejo ustava in zakon o združenem delu, uresničujemo po posluhu ali, kakor včasih pravimo "na pamet". Če hočemo, in to moramo v interesu delavskega razreda, obstoječe stanje začeti spreminjati, potem moramo biti tudi usposobljeni tako idejno kot akcijsko za spreminjanje stanja. Pri tem ima še posebno odgovornost Zveza komunistov, oziroma sleherni njen član, da se vključuje v množično družbenopolitično delo, to je v sindikate, Socialistično zvezo delovnih ljudi, Zvezo socialistične mladine, Zvezo borcev in druge družbene organizacije in z močjo idejnopolitičnega delovanja, s prepričevanjem in dokazovanjem ter lastno aktivnostjo krepí fronto ustvarjalnih borcev za preobrazbo naših odnosov.

Taka akcijska usmeritev, ki prehaja iz ponavljanja načelnih stališč v njihovo konkretno uresničevanje, pa znova postavlja v ospredje sklepe pete seje Zveze komunistov Slovenije, ki zahtevajo intenziviranje naporov za krepitev in usposabljanje osnovnih organizacij Zveze komunistov. Kajti dejstvo je, da bodo le čvrste osnovne organizacije in idejnopolitično oboroženi komunisti kot avantgarda delavskega razreda lahko odigrali vodilno vlogo v bitki za nove odnose. V teh prizadevanjih bodo morali nekateri člani Zveze komunistov svojo formalno disciplino zamenjati z ustvarjalnim vključevanjem v bitko za spreminjanje družbenoekonomskih in političnih odnosov. Svojo, včasih preveliko inertnost do lastnega idejnopolitičnega izobraževanja in informiranosti bodo morali zamenjati z zavestnim idejnopolitičnim oboroževanjem in razširjanjem lastnega obzorja.

Ob vsem tem bi se morali mnogo bolj zavedati, da v bistvu vse odločitve, od katerih je odvisen naš nadaljnji samoupravni socialistični razvoj v bistvu izhajajo iz temeljnih samoupravnih celic in prek delegatskega sistema prehajajo v interesne in družbenopolitične skupnosti od občine do federacije. Ravno zato se tu začenja preoblikovanje naših odnosov v smislu ustave in zakona o združenem delu, tu pa smo prisotni vsi, ali kot delavci ali kot občani. Tu je prostor kjer morajo z močjo žive besede delovati komunisti in s svojo živo besedo tudi usposabljati nove borce za uresničevanje ustavnih določil in zakona o združenem delu.

Seveda pa bo pri vsem tem večkrat potrebno spreminiti tudi naše ocene o ustvarjalnih prizadevanjih posameznikov, kakor tudi posameznih komunistov.

Namreč, še vedno se prepogosto srečujemo s tem, da imajo visoko družbenopolitično ceno tudi taki posamezniki, ki aktivno, ali pa tudi samo formalno sodelujejo na sestankih, leporečijo o našem razvoju, pri spreminjanju odnosov v praksi pa ne naredijo nič. Taki posamezniki s svojim pasivnim, ali indiferentnim odnosom v praksi celo lahko zavirajo naš nadaljnji razvoj.

Ko bi to razmišljanje ob predpripravah na VIII. kongres Zveze komunistov Slovenije in XI. kongres Zveze komunistov Jugoslavije poskušali strniti v neka misli, potem pod učinkovito družbeno akcijo predvsem smatramo mobilizacijo vseh organiziranih socialističnih sil pri uresničevanju ustavnih določil in zakona o združenem delu. To pa pomeni ustvarjalno spreminjanje družbenoekonomskega položaja delovnega človeka v temeljnih organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih ter usresničevanje vseh nalog, za katere smo se dogovorili. To pa zahteva tudi kvalitativno spreminjanje našega dela v družbenopolitičnih organizacijah.

CENTRALNI DELAVSKI SVET JE ZASEDAL

Na 6. seji centralnega delavskega sveta je tekla beseda o potrditvi akontacije ekonomskega uspeha ter določitvi datuma nastopa novega generalnega direktorja.

Kadrovsko-splošni sektor je CDS-u v zvezi s potrditvijo akontacije na EU dostavil sledečo vlogo:

V zvezi s sklepi zborov delavcev dne 27. 7. 1977, da centralni delavski svet v obdobju julij — september določi akontacijo osebnega dohodka v skladu z gibanjem produktivnosti predlagamo, da DS sprejme sklep: da bi zadržali enakomerno raven osebnih dohodkov v primerjavi z osebnimi dohodki v letu 1976 znaša ekonomski uspeh za mesec julij 25% na osebni dohodek.

Obrazložitev:

Povprečni izplačani OD v času januar — julij 1976 znašajo 4.305,26 din v istem času letošnjega leta pa 4.812,78, kar pomeni povečanje za 12%. Če pa primerjamo povprečno izplačani OD v tem času (januar — julij) z lanskim letošnjim povprečjem, pa znaša povečanje samo 3%. Če upoštevamo porast življenjskih stroškov, bi z izplačilom 25% ekonomskega uspeha zadržali lanskoletne realne osebne dohodke.

Predsednik CDS-a tov. Bališ Jože je dal predlog kadrovskosplošnega sektorja na glasovanje.

Delegati CDS-a se s predlogom niso strinjali.

Tov. Izlakar Alojz je imel na predlog pripombo, zakaj ob tem upoštevamo le zadrževanje lanskoletnega povprečja, ne upoštevamo pa dviga produktivnosti. Predlagal je, da se izplača 30% EU.

Tov. Bališ Jože, predsednik CDS-a je dal predlog tov. Izlakarja na glasovanje.

Delegati CDS-a so predlog soglasno potrdili in torej potrdili 30% EKONOMSKI USPEH.

Na 5. seji CDS-a je bil sprejet sklep o sprejemu tov. Hladnik Milivoja dipl. ing. na delovno mesto generalnega direktorja OZD "Color". V sklepu je bila navedena zahteva, da se je potrebno s tov. Hladnikom dogovoriti za datum nastopa službe.

SKLEP:

Centralni delavski svet odloča, da tov. Hladnik Milivoj dipl. Ing. prične združevati delo v naši delovni organizaciji s 1. 9. 1977.

Primopredajni posli se morajo končati 31. 12. 1977.

Delegat CDS-a tov. Izlakar Alojz je zahteval odgovor na vprašanje delavcev zakaj se za čas, ko je delavec v bolniškem staležu ne priznava plačila minulega dela.

Sprejet je bil

SKLEP:

Centralni delavski svet zadolžuje komisijo za sistemizacijo in analitsko oceno delovnih mest, da na delegatsko vprašanje, zakaj delavcu za čas bolniškega staleža ne pripada plačila minulega dela, na eni izmed naslednjih sej poda odgovor.

Pravtako je delegat CDS-a tov. Izlakar Alojz posredoval ugotovitve, da so posamezniki, ki so vpoklicani na vojaške vaje za čas, ko so na vojaških vajah, prikrajšani za ekonomski uspeh. Delegat smatra, da bi bilo pravično obračunavati vojaške vaje pri ekonomskem uspehu tako kot letni dopust.

Sledil je

SKLEP:

Centralni delavski svet zadolžuje komisijo za sistemizacijo in analitsko oceno delovnih mest, da proučijo možnosti obračunavanja ekonomskega uspeha za čas, ko je delavec na vojaških vajah kot letni dopust. O ugotovitvah je potrebno, da komisija poroča centralnemu delavskemu svetu.

Tov. Narodni Jule postavlja vprašanje glede izdelave rokovnika za sistemizacijo in analitsko oceno delovnih mest. Predlaga, da naj se rokovnik čimprej izdela, da ga centralni delavski svet potrdi.

Na 2. seji centralnega delavskega sveta je bila zadolžena komisija za embalažo, da poda poročilo o njihovem dosedanem delu. Zahtevano poročilo je bilo sicer posredovano delegatom TOZD "Premazi", vendar se delegati s poročilom niso povsem strinjali, ter so posredovali pripombe na poročilo, ki naj jih komisija upošteva. Tov. Narodni postavlja vprašanje, ali je komisija za embalažo izražene pripombe upoštevala, ter obenem predlaga, da komisija na eni izmed sej na vprašanje poda odgovor.

ZASEDAL JE DELAVSKI SVET TOZD "SMOLE"

Na 8. redni seji delavskega sveta TOZD "Smole" je tekla beseda o analitskem poročilu za mesec junij, ki je bil soglasno sprejet. Nadalje je bilo podano poročilo o polletnem poslovanju TOZD "Smole". Razprava je tekla o problematiki zalog, višjih cen, osebnih dohodkih, izpolnjevanju plana, težavah v proizvodnji vsled nedokončanih investicij. Po obširni razpravi je bil sprejet sklep, da se skladno z določbami od člena 149 do 152 Zakona o združenem delu in obravnave rezultatov dela in poslovanja na osnovi informacij in poročil finančnega sektorja po 140. člena Zakona, zbor delavcev z osebnim izjavljanjem odloča o začasnih delitvi

ustvarjenega skupnega dohodka, na del skupnega prihodka, ki pripada banki za obresti od kreditov in del, ki pripada TOZD. Del dohodka TOZD pa se deli na prispevke in davke in na čisti dohodek.

Nadalje so soglasno potrdili imenovanje Marja Koprol, dipl. Ing. na delovno mesto direktorja TOZD-a "Smole", od 1. avgusta 1977 dalje za mandatno obdobje. Na priporočilo komisije za spremljanje in izvajanje zakona o združenem delu skupščine občine Ljubljana-Šiška so potrdili sklep o formiranju komisije za spremljanje izvajanja določil Zakona v sestavi: Izidor Traven, predsednik ter člani: Jože Ballš, Pavle Valant, Mario Koprol, dipl. Ing., Jože Gortnar, dipl. Ing., Janez Šarc, Stane Krmelj.

POJMI V ZVEZI Z DOHODKOM, KI JIH UPORABLJA ZAKON O ZDRUŽENEM DELU

Zakon o združenem delu uvaja nekatere nove pojme, ki jih bomo morali čim prej dobro spoznati in jih začeti tudi uporabljati v medsebojnem samoupravnem komuniciranju. Kot prispevek k tem prizadevanjem objavljamo članek avtorja Ivana Turka, v katerem razlaga nekatere od teh pojmov.

PRIHODEK

Prihodek je kosmati znesek, na podlagi katerega temeljna organizacija združenega dela iz posameznega posla pridobiva dohodek; ta znesek praviloma vključuje tudi materialne stroške in amortizacijo. Pri prodaji posameznega proizvoda je na primer prihodek njegova prodajna cena, prav tako je pri prodaji posamezne storitve prihodek njena prodajna cena; prodajna cena pa seveda vključuje tudi materialne stroške in amortizacijo in ne samo dohodek. Nasprotno je v primeru posameznega deleža pri skupnem dohodku (glejte pojem skupni dohodek) prihodek enak dohodku, ker se v tej fazi z vidika temeljne organizacije združenega dela, ki ji pripada ta delež, ne pojavljajo materialni stroški in amortizacija. Zakon o združenem delu ne uporablja izraza "prihodek" (v ednini) v zgornjem smislu, vendar je povsem utemeljen in v logični povezavi z drugimi izrazi, ki jih ta zakon uporablja. Srbohrvaški izraz za "prihodek" je "prihod".

PRIHODKI

Prihodki so kosmati zneski, na podlagi katerih temeljna organizacija združenega dela pridobiva dohodek; ti stroški praviloma vključujejo materialne stroške in amortizacijo. Prihodki so seštevek prihodka (glej pojem prihodek) iz prodaje prvega proizvoda, prihodka iz prodaje drugega proizvoda itd., dokler ne izčrpamo zadnjega prihodka, na podlagi katerega temeljna organizacija združenega dela iz posameznega posla pridobiva dohodek. Po vrstah razlikujemo prihodke iz prodaje proizvodov in storitev, prihodke iz deležev pri skupaj ustvarjenem dohodku na podlagi združevanja dela in sredstev, prihodke iz svobodne

menjave dela, prihodke iz kompenzacij, regresov, premij, dotacij itd. Zakon o združenem delu uporablja izraz "prihodki" (v množini) v členu 104 in na drugih mestih. Srbohrvaški izraz za "prihodke" je "prihodi".

CELOTNI PRIHODEK

Celotni prihodek je vsota vseh prihodkov (glej pojem prihodki), ki jih doseže temeljna organizacija združenega dela s prodajo proizvodov in storitev, z deleži pri skupaj ustvarjenem dohodku na podlagi združevanja dela in sredstev, s svobodno menjavo dela in s kompenzacijo, regresom, premijo, dotacijo itd. Celotni prihodek ne obravnavamo več po vrstah, kot je to običajno pri prihodkih, temveč nastopa vedno kot enoten znesek. Zakon o združenem delu pojasnjuje celotni prihodek v 60. členu, izraz pa uporablja tudi na drugih mestih. Srbohrvaški izraz za "celotni prihodek" je "ukupni prihod", starejši slovenski uradni izraz za obravnavani pojem pa je bil "celotni dohodek", ki ga pa v tej zvezi ni več mogoče uporabljati, ker je z njim mogoče označiti le povsem drugačen pojem (glej celotni dohodek). Ta pojem je v gospodarski praksi bil včasih označen tudi z izrazom "skupni dohodek", ki ga pa prav tako v tej zvezi ni več mogoče uporabljati, ker označuje drugi pojem (glej skupni dohodek). Izraz "celotni prihodek", "celotni dohodek" in "skupni dohodek" po novem označujejo tri bistveno različne pojme.

SKUPNI PRIHODEK

Skupni prihodek je znesek prihodka (pojem prihodek) ali prihodkov (pojem prihodki) iz prodaje proizvodov ali storitev, ki so rezultat skupnega dela delavcev v dveh ali več temeljnih organizacijah združenega dela ali sodelovanja med proizvajalnimi organizacijami združenega dela in organizacijami združenega dela, ki se ukvarjajo s prometom blaga in storitev. Skupni prihodek je treba razporediti med vse vključene organizacije združenega dela z vsemi njegovimi sestavinami, tj. materialnimi stroški, amortizacijo in dohodkom. Pri posamezni temeljni organizaciji ni skupnega prihodka, temveč je ta udeležba v skupnem prihodku, ki ga je ostvarilo več organizacij združenega dela s skupnimi naporji. Zakon o združenem delu pojasnjuje skupni prihodek v 67. členu, izraz pa uporablja tudi na drugih mestih. Če bi se oslonili na starejšo slovensko uradno terminologijo, bi "skupni prihodek" označevali z izrazom "skupni celotni dohodek", vendar smo že prej opozorili, da izraza "celotni dohodek" namesto "prihodka" ali "celotnega prihodka" ni več mogoče uporabljati. Srbohrvaški izraz za "skupni prihodek" je "zajednički prihod".

DOHODEK

Dohodek je pri posameznem poslu razlika med prihodkom (pojem prihodek) ter ustreznimi materialnimi stroški z amortizacijo, pri določeni dejavnosti razlika med prihodki (pojem prihodki) ter ustreznimi materialnimi stroški z amortizacijo, pri temeljni organizaciji združenega dela pa razlika med njenim celotnim prihodkom (pojem celotni prihodek) in ustreznimi

materialnimi stroški in amortizacijo. Vendar je pred ugotovitvijo dohodka mogoče odšteti le amortizacijo po minimalnih, z zakonom predpisanih stopnjah. Ugotavljanje dohodka v tem smislu je pojasnjeno v 104. členu zakona o združenem delu. Vendar ta zakon še ne pojasnjuje, kateri materialni stroški in minimalna amortizacija se lahko združujejo v končnih zalogah proizvodov in nedokončane proizvodnje in potemtakem še ne vplivajo na dohodek. O tem bo govora v posebnem zakonu. Srbohrvaški izraz za "dohodek" je "dohodak".

CELOTNI DOHODEK

Celotni dohodek je razlika med celotnim prihodkom (pojem celotni prihodek) in ustreznimi materialnimi stroški z minimalno amortizacijo. To je pravzaprav ves dohodek, ki ga je pridobila določena temeljna organizacija združenega dela, zato ga ne dojemamo več po vrstah npr. kot dohodek iz prodaje proizvodov in storitev, iz deleža pri skupaj ustvarjenem dohodku, iz svobodne menjave dela, iz kompenzacij, regresov, premij, dotacij itd. Celotni dohodek nastopa vedno kot vsota. Zakon o združenem delu uporablja izraz "celotni dohodek" npr. v 13. in 14. členu. Srbohrvaški izraz za "celotni dohodek" je "cjelokupni dohodak". Izraz "celotni dohodek" torej ne označuje več pojma, ki po novem nosi izraz "celotni prihodek" in je od celotnega dohodka večji za materialne stroške in amortizacijo.

SKUPNI DOHODEK

Skupni dohodek je dohodek (pojem pod dohodek), ki ga skupno pridobijo temeljna organizacija združenega dela, ki pri svojem poslovanju uporabljajo sredstva drugih temeljnih organizacij združenega dela, in te druge temeljne organizacije združenega dela, ki so združile sredstva v prvo temeljno organizacijo združenega dela in imajo zato pravico do udeležbe v skupnem dohodku. Skupni dohodek torej ne pripada samo eni temeljni organizaciji združenega dela, temveč ga je treba razporediti na vse organizacije združenega dela, ki so združile delo in sredstva. Pri posamezni temeljni organizaciji združenega dela ni skupnega dohodka. Skupni dohodek je treba razlikovati od skupnega prihodka (pojem skupni prihodek), ker gre pri njem za razporeditev zgolj novoustvarjene vrednosti na posamezne temeljne organizacije združenega dela. Zakon o združenem delu pojasnjuje skupni dohodek v 67. členu, izraz pa uporablja tudi na drugih mestih. Srbohrvaški izraz za "skupni dohodek" je "zajednički dohodak".

ČISTI DOHODEK

Čisti dohodek je dohodek (pojem dohodek), zmanjšan za pogodbene, zakonske in samoupravne obveznosti iz dohodka. Čisti dohodek obsega osebne dohodke in oblikovanja skladov temeljne organizacije združenega dela. Pojma nikakor ni mogoče istovetiti z "dobičkom", ker dobiček ne obsega osebnih dohodkov, medtem ko jih čisti dohodek obsega. Zakon o združenem delu pojasnjuje čisti dohodek v 110. in 114. členu. Srbohrvaški izraz za "čisti dohodek" je "čisti dohodak".

OSEBNI DOHODEK

Osební dohodek (tj. izraz v ednini) je kosmati znesek, ki pripada posameznemu delavcu iz delitve čistega dohodka (pojma čistí dohodek) in obsega tudi njegove prispevke in davke za zadovoljevanje skupnih in splošnih družbenih potreb. Pojem je pojasnjen v 125. členu zakona o združenem delu, obravnavajo ga pa tudi naslednji členi. Srbohrvaški izraz za "osebni dohodek" je "osobni (ali lični) dohodak". V slovenščini je bil v preteklosti v tej zvezi uporabljen tudi izraz "bruto (ali kosmati) osebni dohodek".

OSEBNI DOHODKI

Osebni dohodki (tj. izraz v množini) so kosmati zneski, ki pripadajo vsem delavcem in delitve čistega dohodka (pojma čistí dohodek) in obsegajo tudi njihove prispevke in davke za zadovoljevanje skupnih in splošnih družbenih potreb. Pojem je naveden v 114. členu zakona o združenem delu in v naslednjih členih. Srbohrvaški izraz za "osebne dohodke" je "osobni (ali lični) dohoci". Na nekaterih mestih v zakonu o združenem delu pa je za označitev tega pojma uporabljen tudi izraz "sredstva za osebne dohodke".

ČISTI OSEBNI DOHODEK

Čisti osebni dohodek je znesek osebnega dohodka (pojmem pod 9), ki ostane posameznemu delavcu potem, ko so že odšteti njegovi prispevki in davki za zadovoljevanje skupnih in splošnih družbenih potreb. Pojem je obrazložen v 136. členu zakona o združenem delu.

AKUMULACIJA

Akumulacija je tisti del dohodka (pojmem dohodek), ki je razporejen v poslovni sklad in rezervni sklad. Zakon o združenem delu sicer neposredno ne govori o poslovnem skladu, temveč le o "sredstvih za razširitev materialne osnove dela". Pojem akumulacija je v zakonu o združenem delu omenjen v 140. in nadaljnjih členih.

IZGUBA

Izguba je primanjkljaj dohodka pri pokrivanju osebnih dohodkov. V smislu 154. člena zakona o združenem delu je treba pokriti začasno obračunane in izplačane osebne dohodke ali z zakonom zajamčene osebne dohodke za razdobje, za katero niso bili začasno obračunani in izplačani osebni dohodki oziroma za katero niso bili kriti z zakonom zajamčeni osebni dohodki. Ker se osebni dohodki pokrivajo šele iz čistega dohodka, je mogoče predstaviti, da morajo pred tem biti pokrite vse ustrezne pogodbene, zakonske in samoupravno dogovorjene obveznosti iz dohodka, seveda pa tudi presežek amortizacije. Vendar o tem zakon o združenem delu nima izrecnih določil. Prav tako tudi ne rešuje vprašanja, ali se del osebnih dohodkov lahko zadržuje v končnih zalogah proizvodov in nedokončane proizvodnje in potemtakem še ne vpliva na izgubo. Podrobnejša določila o tem bodo v drugem zakonu.

MOTNJA PRI POSLOVANJU

Motnja pri poslovanju se izraža v primanjkljaju dohodka ali oblikovanju osebnih dohodkov v smislu samoupravnega splošnega akta izven tistega primanjkljaja, ki vstopa v pojem izgube, in ali v primanjkljaju dohodka pri oblikovanju minimalne akumulacije v smislu samoupravnega sporazuma. Ta pojem obravnava 152. člen zakona o združenem delu. Motnja pri poslovanju še ni izguba, vendar nakazuje na to, da je dohodek premajhen.

DOBIČEK

Pojma dobiček zakon o združenem delu ne pozna. Dobiček ni družbenoekonomska kategorija, temveč le poslovno-tehnična kategorija. Če ga v tem smislu opredelimo kot nasprotje izgube, obsega del osebnih dohodkov in akumulacijo, smiselno pa tudi oblikovanje sklada skupne porabe. Majhen dobiček pa še ne izključuje pojma moten pri poslovanju (pojmem motnje v poslovanju). Lahko torej dosežemo dobiček, a imamo kljub temu motnje pri poslovanju v smislu premalega dohodka.

31. OKTOBER — SVETOVNI DAN VARČEVANJA

Z uvedbo denarja se je naturalna oblika varčevanja spremenila v denarno. S tem pa so za varčevanje nastopile široke možnosti. Ko se je denar uveljavil kot plačilno sredstvo, so se pojavile tudi prve ideje o potrebi varčevanja, pa tudi zamisel o ustanavljanju specializiranih ustanov za zbiranje prihrankov.

Hranilniška misel sega daleč nazaj v preteklost, saj je že pred več kot 360 leti Francoz Huegas Delestre nakazal potrebo po organiziranem varčevanju prebivalstva. Leta 1778 so v Hamburgu ustanovili splošno preskrbovalno ustanovo, ki je v svojih pravih poudarila, da je "ustanovljena za dobro marljivih oseb obeh spolov, kajti tudi majhni prihranki v hudih časih veliko pomenijo, z nekaj obrestmi pa še več. S svojo marljivostjo in varčnostjo naj tako koristijo sebi in državi ...".

Ob koncu 19. stoletja so hranilnice različnih dežel začele navezovati medsebojne poslovne stike. Leta 1924 pa so v Milanu ustanovili mednarodni inštitut za varčevanje. Takrat so sklenile: "31. oktober naj bo vsako leto praznik varčevanja po vsem svetu, da bi se z ustno in pisano besedo širila načela in ideje varčnosti."

Zgodovinsko dejstvo je, da se z delom ustvarja vrednost in da se z varčevanjem ustvarjena vrednost čuva in pomnožuje. To pomeni, da je bogastvo posamezne gospodarske celice, vsega naroda in vsega človeštva posredno ustvarilo varčevanje, zato ni slučaj, da posvečajo veliko pozornost varčevanju že v kapitalističnih državah, posebno pa še v državah s socialistično družbeno ureditvijo.

Varčevanje razvija pri človeku občutek zmernosti in ga usmerja na bolj urejeno življenje. Vsak varčevalec je

nasprotnik razslipništva in se ne zadolžuje lahkomišelno. Varčevanje uči človeka skromnosti, odpovedovanja sedanjih zadovoljstev v korist bodočih potreb. Ko se človek odloči za varčevanje, razvija v sebi občutek nesebičnosti. Varčeval namreč ne bo samo zase, ampak tudi za blaginjo svojih bližnjih.

Vsakdo, ki ima prihranek na hranilni knjižnici občuti določeno neodvisnost, samostojnost, samozavest, občuti določeno varnost v življenju in delu ter brezskrbno gleda v bodočnost.

Z vidika družbene skupnosti varčevanja dopolnjuje družbeno akumulacijo, ker se preko bančnega sistema ponovno vrača v gospodarstvo, doprinaša razvijanju proizvodnih sil, pospeševanju proizvodnih procesov in ustvarjanju pogojev za materialni in kulturni napredek družbe.

Prav v naši socialistični družbeni ureditvi je treba posvečati veliko pozornost v vzgoji varčevalne zavesti posameznika. Kdor se namreč ni naučil varčevati s svojim premoženjem in dohodki, ta tudi ne bo imel pravičnega odnosa do družbene lastnine.

Mednarodni inštitut za varčevanje je ob svoji ustanovitvi 1924 objavil naslednji razglas:

Delo in varčevanje sta najmočnejša dejavnika na poti h blaginji, napredku in dostojanstvu vsakega posameznika.

Varčevanje naj resnično postane navada, potreba in vršina vsakega člana naše družbene skupnosti.

Združenje poslovnih bank
in hranilnic SRS

Predstavljamo vam "DELAVSKE ENOTNOST"

DE

SMOTER : 60.000 IZVODOV

Bogat program založbe DE in drugih njenih dejavnosti

Letos DELAVSKA ENOTNOST, glasilo Zveze sindikatov Slovenije praznuje 35-letnico izhajanja. Ob jubileju je prav, da nas spoznate, da se seznanite z našimi dejavnostmi in našimi prizadevanji, da bi glasilo slovenskih sindikatov še bolj približalo članstvu.

Vsi v uredništvu in tisti, ki smo kakorkoli povezani z Delavsko enotnostjo, se nenehno trudimo, da bi bil časnik predvsem glasilo tistega dela sindikalnega članstva, ki ima aktiven odnos do smotrov in nalog slovenskih in jugoslovanskih sindikatov. Novi vsebinski koncept, ki smo ga začeli uveljavljati pred dvema letoma, v znatni meri že odseva naša hotenja. O tem priča tudi stalno naraščanje števila bralcev in naročnikov; v dveh letih se je naklada skoraj podvojila. Danes že tiskamo 40.000 izvodov, kar se prej še ni zgodilo. Naša prizadevanja pa veljajo temu, da bi

Delavsko enotnost prejemal vsak sindikalni aktivist, kar smo zapisali tudi v sklepih na zadnjem kongresu slovenskih sindikatov, ko naj bi dosegli naklado Delavske enotnosti 60.000 izvodov, kolikor je sindikalnih aktivistov v Sloveniji.

Znano je, da že četrto leto izhaja kot priloga DE tudi "Vzajemnost", glasilo Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Letos pa sta se ji pridružili še dve prilogi, in sicer "DELEGATSKI OBVEŠČEVALEC" zdravstvene skupnosti Slovenije in "SINDIKALNI POROČEVALEC" republiškega sveta ZSS.

Naša prizadevanja pa gredo zdaj tudi v smeri, da bi po novem letu DE začela izhajati dvakrat tedensko. Tako bi postalo informiranje sindikalnega članstva še bolj aktualno in učinkovito.

Ob tej priložnosti bi vam radi predstavili tudi naše dejavnosti.

Najprej nekaj o naši založbi. Osnovna dejavnost založbe je izdajanje sindikalne literature (najbolj znana je zbirka knjižnica SINDIKATI) ter sociološke in družboslovne literature. Med deli, ki smo jih izdali doslej, naj omenimo HIERARHIJO, INVENTIVNO DEJAVNOST V ZDRUŽENEM DELU, EVROPSKO VARNOST IN SODELOVANJE in druge. Tik pred izidom iz omenjene zbirke pa so dela docentke dr. Ane Kranjc IZOBRAŽEVANJE — NAŠA DRUŽBENA VREDNOTA, dr. Firdusa Džinića VEDA O KOMUNICIRANJU in mag. oec. Lojzeta Sočana POT V GOSPODARSKO RAZVITOST SLOVENIJE.

Občasno naša založba izdaja tudi druga knjižna dela. Med njimi naj omenimo najpopularnejšo fotomonografijo "LJUBLJANA", ki smo jo natisnili v nakladi 20.000 izvodov, v slovenščini, angleščini in nemščini. V okvir založbe sodijo še izdaje Zveze kulturnih organizacij Slovenije in pa Servis za izdajanje tovarniških glasil. Trenutno pomagamo pri izdajanju in pri urejanju že 14 tovarniških glasilom.

Ob koncu še tole: letos smo v Tavčarjevi ulici 5, v Ljubljani odprli prenovljeno knjigarno in prodajno galerijo. V njej je moč dobiti vse družboslovno in sociološko literaturo, ki izhaja v Jugoslaviji, vse jugoslovanske dnevnike, tednike in številne tuje časopise ter revije ter originalne slike slovenskih in jugoslovanskih samorastnikov. V knjigarni sprejmejo slike tudi v okvirjenje. Če pa želite, da vam natisnemo, all posredujemo kakršenkoli komercialni tisk (koledarje, prospekte, razglednice, tiskovine) ali izdelke za pisarniške potrebe (mape, etuije, albume ipd.), se prav tako lahko oglasite pri nas. Tudi to je ena izmed naših dejavnosti.

Nova teniška igrišča v Medvodah

OKTOBRA NARED

Prizadevni telesnokulturni delavci medvoškega Partizana, združeni v teniški sekciji, so se odločili za graditev novih teniških igrišč. V to jih je sililo vse večje zanimanje za igranje tenisa med krajanji Medvod, obenem pa edino teniško igrišče, "predelano" iz rokometnega igrišča, ni bilo primerno.

Na lokaciji pri Petrolovi črpalki so dobili zemljišče in 13. novembra lani pričeli z deli. Predračun za izgradnjo predvideva znesek 800 tisoč dinarjev za tri igrišča in igrišče za odbojko, vendar so na pomoč priskočili ljubitelji tenisa, praktično iz vse naše občine in doslej že opravili čež 2 tisoč prostovoljnih delovnih ur. Računajo, da bo sama izvedba del veljala le dobro četrtino, saj bodo plačali le material in strojne usluge, vse ostalo pa bodo opravili sami.

Precejšnje zanimanje so pokazale tudi posamezne delovne organizacije, med katerimi velja omeniti Tekstil, TOZD Filc Mengeš, ki jim je brezplačno odstopil 2 tisoč kvadratnih metrov politlaka. To bo prvi tovrstni športni objekt v Jugoslaviji z uporabo polipropilenske polisti. Doslej so politlak predvsem uporabljali na novi avtocesti Ljubljana—Vrhnika, v svetu pa je ta metoda gradnje športnih igrišč že poznana. Politlak ima izredne lastnosti kot ločitvena plast, saj preprečuje zablitanje vodopornih plasti, deluje kot armatura, izboljšuje nosilnost terena ter omogoča hitro odvajanje vode. Obenem s pocenitvijo gradnje pa je tudi vzdrževanje igrišč ceneno.

Prizadevni ljubitelji tenisa računajo, da bodo igrišča nared že v mesecu oktobru, za igranje pa bodo na voljo spomladi prihodnje leto.

Za večji red na cestah

KORISTNE SPREMEMBE

Komisija za spremljanje predpisov s področja varnosti cestnega prometa, ki je delovni organ republiškega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, je med drugim svetu predlagala, katera določila sprememb temeljnega zakona o varnosti cestnega prometa velja posebej podpreti, hkrati pa so predlagali tudi nekatere dodatne predloge, ki naj bi jih spremenjeni zakon vseboval. Spremembo zakona je namreč predlagal zvezni komite za promet in zveze.

Omenjena komisija SPV je soglasno podprla spremembo 56. člena (odstavek 1), po katerem naj bi bilo posledaj dovoljeno prehitvanje kolon, seveda če so izpolnjeni vsi drugi pogoji za varno prehitvanje.

Prav tako so se strinjali, da profesionalnemu šoferju, ki je vinjen vozil lastni osebni avto, v bodoče ne bi odvzeli dovoljenja za vse kategorije, ampak le za kategorijo vozila, katerega je vozil vinjen.

Komisija je podprla tudi predlog, po katerem veljavnost voznških dovoljenj ne bo več časovno omejena.

Poleg tega naj bi v bodoče odgovarjal za posledice tudi lastnik oziroma imetnik vozila, ki je to vozilo zavestno prepustil v uporabo vinjeni osebi.

Podprli so tudi nove določbe, ki natančno določajo čas počitka poklicnih voznikov.

Strinjali pa so se tudi s predlogom zveznega komiteja za promet in zveze, da se med pomembnejše tehnične okvare, katerih posledica je obvezen tehnični pregled vozila, štejejo tudi napake na pnevmatikl in tehnografu.

Poleg teh predlogov zveznega komiteja za promet in zveze pa so člani komisije predlagali naslednje spremembe temeljnega zakona o varnosti cestnega prometa: prepoved vožnje otrok na prednjih sedežih v osebnih avtomobilih; uzakonjenje obvezne uporabe varnostnih pasov v vseh vozilih z vgrajenimi pasovi.

Komisija meni, da ni potrebno posebej sankcionirati tega določila; poveča naj se sedanja uzakonjena razdalja (100 m) prehajanja pešcev čez cesto izven prehoda, poleg tega pa naj bi bilo v bodoče prepovedano prehajati cesto izven prehoda, če sta vozna pasova ločena z neprekinjeno črto; naj proizvajalci, razen obveznega vgrajevanja varnostnih pasov, obvezno montirajo tudi naslonjala za glave.

Posebno ugodno pa je komisija ocenila začetek zvezne akcije varnostni pas, ki naj bistveno doprinese k izboljšanju varnosti na naših cestah.

VARUJMO OTROKE!

Začelo se je novo šolsko leto. Začele so se nove skrbi za starše, za šolo, za otroke. To niso majhne skrbi. Nasprotno, velike so in dosti jih je. Lotimo se ene, ki jo moramo prištevati kot najbolj pomembno, to je: ZAGOTOVITI OTROKU VARNO POT V ŠOLO IN DOMOV.

Nekoč nas to vprašanje ni toliko skrbelo. Prav gotovo ne, saj tedaj cestni promet ni predstavljal tega, kar predstavlja danes, ko je tako rekoč vse na kolesih, ko so ceste polne in prepolne motorizacije vsake vrste, ko prav cestni promet zahteva vsak dan nove žrtve tako med odraslimi kot otroci. Prometno nezgodništvo na naših cestah je zavzelo zaskrbljujoč obseg.

Prvi šolski dnevi in tedni, tako govore izkušnje iz preteklosti, so za otroke najbolj nevarni. Za to je več razlogov. Stvar si oglejmo nekoliko globlje.

Otrokove skrbi na poti v šolo so usmerjene predvsem v šolske obveznosti. Hoja po cesti postane tako bolj ali manj običajno preprosto gibanje, brez razumevanja in presoje nevarnostne situacije. To pripelje otroke do nepričakovanih, kritičnih trenutkov, ko v delčku sekunde ne vedo več, kako bi se rešili izpred avtomobilskih koles. Taka je običajna pot do nesreče.

Starši lahko za varnost otrok na poti v šolo in domov storijo zelo veliko. Predvsem morajo izkoristiti vsako primerno priložnost, da otroku razložijo prometne zakonitosti, tiste, ki nastanejo predvsem v odnosu voznik — pešec — kolesar.

Obravnavajmo vse, kar utegne zaplesti nevarnostno stanje, od enostavnega pravila hoje po cesti, do prečkanja ceste v vseh mogočih situacijah, vožnje s kolesom in tako naprej. Zelo važno je, da se otrok odpravlja na dnevno pot v šolo pravočasno, tako da ne bo hodil v časovni stiski, ko ga bo skrbelo samo to, da ne bi zamudil pouka. Če smo tako ali drugače zvedeli za otrokovo nevarno vedenje v prometu, ne smemo mimo tega, da ne bi skupaj z njim na primeren način obravnavali ta "prometni greh".

Posebno poglavje so naši prvošolčki. Te ne puščajmo zdoma kar tako, kot smo jih puščali npr. k babici ali na bližnje otroško igrišče. Zanje pomeni začetek šole neko življenjsko pomembno prelomnico. Zanje je pot od doma do šole nekaj drugega kot doslej znane poti. Zanje so prometne nevarnosti v raznih oblikah še nedojemljive. Vse to nalaga staršem še večje odgovornosti do sistematične prometne vzgoje in skrbi za varnost njihovih otrok. Vsaj nekaj prvih dni šolskega pouka je priporočljivo, da otroka spremljamo na svoji poti do šole in domov. Navadimo jih na najvarnejšo pot, posebno ko je treba izbirati mesto prečkanja druge ceste. Obvezno naj nosijo rumeno rutlco!

TUDI LETOŠNJI PIKNIK USPEL

Nekateri so preizkusili tudi svoje strelske sposobnosti ...

Za lačne želodce je bilo v zadostni meri poskrbljeno ...

Prijetno sončno, vendar hladno vreme ni motilo obiskovalcev piknika na Soriški planini ...

Piknika sta se udeležila tudi naša "veterana" —
Vinko Arčon in Janez Peternelj ...

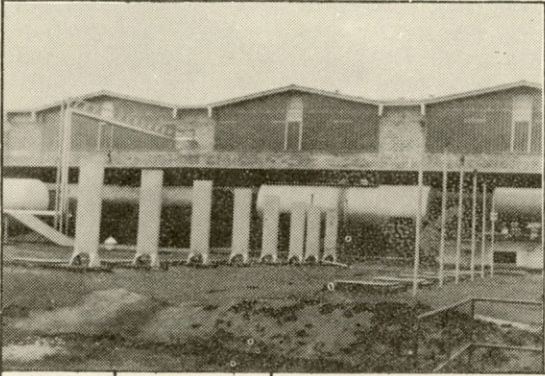
tudi pijače ni manjkalo ...

na pikniku pa brez dobre volje sploh ne gre ...

NAGRADNA KRIŽANKA

	4. ČRKA	MERILNIK HITROSTI	VODNA RASTLINA SUROVINA ZA PAPIR	JAPONSKI PIŠATELJ TAKEO	TRIDE ENAKI SOGLAS.	ITALIJA	VOHUN- STVO	NOBAVICA (SRBONKI)	GRŠKA ČRKA
	ANGLEŠKI PLEMIČ						IZID PRI ŠAHU		
	TONA						RIMSKA BOGINJA JEZE		
	ARSTA FLODALCA						SOVRŠENIA ŽELEZA		PESNIK GRUDEN
ŠVEDSKA	ŽVEPLO MESTO V UKRAJINI	PANICEN STRAH	AVSTRICA	PRIPRAVE ZA NADVODNO OTRPOVANJE					
MESTO V BOSNI				NAJMANJSI DELCI DOMAČA ŽIVAL (OVNA)			GOL KRAPINA		
STGR. GLASBILA NA STRUNE			BALETKA					KISIK SLAVNI FIZIK ALBERT	
TEKMA PRI STARIH GRKIH			MLEČNI IZDELEK 100 (RIMSKO)		LATINSKA ABECEDA	MOŠKO IME JAJČASTE OBLIKE			GRŠKA ČRKA
OTROŠKA BOLEZEN				KALIJ	KRAJ PRI CERKNICI MESTO V ITALIJI		ZRAK (LAT.) ČUSTVEN PESNIK		
1 (RIMSKO)	IVAN KERDIC MUSLIMAN, DOBRODELNE USTANOVE		NAKANA	NEMIR, RAZGRAJANJE IZOLIRATI				NOBELIJ KOPALNA BANJA	
JAPONSKA REKA				RINA VEZNIK		GRŠKA ČRKA ILOVICA			KEMIČNA PRVINA
ČOMBE MOIZ		ODVODNA CEV Z DVOJNIM KOLENOM	USVAJATI, PRILAGADATI TONE TOMŠIČ						
IZNAJDI- TELJ NAVITEGA FILMA					NORVEŠKA SREDNJE- SOLEC	VODJA, VODITELJ DOMAČA PRITRDIENJA			
SESTAVIL 4 C	UMERJENO ENAKOMERNO GIBANJE ZAČETBA			PIŠAR V SREDNEM VEŠU ČISTILNO SREDSTVO				2 (RIMSKO) 3 (RIMSKO)	
JEKLEN PREDAL V BANKI			MAJHNA RIBA PANCEVO			SOMBOR	REKA V INDIJI LJUBO SERCEK		
UŠESNA BOLEZEN						KURIRJI 50 (RIMSKO)		ITALIJA DUŠIK	
ODPRTINA V ZIDU			PISEC FANTASTI- ČNIH ROMANOV ASIMOV		AK	OTOK V JADRANU			

Za pravilno rešitev slikovne križanke razpisujemo tri nagrade:

1. nagrada 60 dinarjev
2. nagrada 40 dinarjev
3. nagrada 20 dinarjev

Križanko oddajte v splošni sektor z oznako "Nagrada križanka" do vključno 20. oktobra 1977. Vsakdo lahko sodeluje le z eno križanko.

Obilo sreče!

COLORJEVE INFORMACIJE št. 8 (67), leto 6, september 1977. Izdaja jih organizacija združenega dela Color Medvode, vsak mesec v nakladi 700 izvodov. Glasilo ureja uredniški odbor: dipl. arh. Janina Ferjančič, Alojz Izlikar, Anica Rozman, Ing. Rihard Pevec in Franci Rozman, glavni in odgovorni urednik. Fotografije: Franci Rozman. Opremil: Pavle Učakar. Tisk Partizanska knjiga, Ljubljana.

DOPIŠUJTE V SVOJE GLASILO!
 DOPIŠUJTE V SVOJE GLASILO!
 DOPIŠUJTE V SVOJE GLASILO!
 DOPIŠUJTE V SVOJE GLASILO!

**PRAVILNA REŠITEV KRIŽANKE
 IZ MAJSKE ŠTEVILKE**

	S	K	L	A	D	I	Š	Č	E
	L	A	K	I	R	A	N	O	
	S	U	R	O	V	I	N	L	
	B	I	I	N	S	A			
V	A	T	T	N	O	G	O	S	T
A	K	O	R	D	E	R	G	A	R
G	A	D	O	H	K	O	Z	A	E
O	L	I	B	T	R	A	S	A	N
N	U	R	I	N	A	K	G	A	S
I	P	A	V	C	I	E	O	N	R
	C	O	L	P	O	L	Y	O	B
	K	I	R	O	Š	A	S	I	J
	O	A	P	E	Č	A	R	T	
	L	O	S	O	N	I	I		
	D	I	S	P	E	R	Z	I	J
	N	R	U	T	A	R	A	S	
	M	E	Š	A	L	O	S	T	A

Za nagradno križanko iz majске številke Colorjevih informacij smo prejeli 21 rešitev. Javno žrebanje smo tokrat izvedli v prostorih prodajnega oddelka. Komisija v sestavi: Jernej Merjasec, Viktorija Ažman in Mimi Jamnik, je za dobitnika prve nagrade 60 din izžrebala Majdo Možina. Drugo nagrado 40 din prejme Božidar Borčnik. tretjo nagrado 20 dinarjev pa Marta Sajovic. Nagrade so bile izžrebancem izplačane skupaj z osebnim dohodkom v mesecu oktobru 1977.
Cestitamo!

Sale

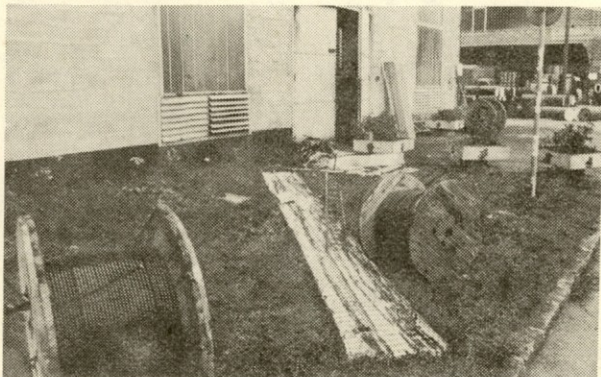
OGLAS

Spričevalo o zaključnem izpitu Ekonomske srednje šole zamenjam za Potrdilo o opravljenem strojepisnem tečaju.

Cenjene ponudbe pošljite pod šifro "KARIERIST v OZD Color, Medvode.

FOTOKRONIKA:

Malo več reda res ne bi škodovalo ...

Kljub polnemu kamionu, je odpadkov ostalo vsaj še dvakrat toliko ...

Andrej Marln in "njegov" viličar skrbita, da so gotovi izdelki na paletah pravilno naloženi ...

Kjer se prepirata dva, tretji vleče voziček s težkim tovorom ... (pravijo, da je v sintezi notranji transport že skoraj mehaniziran)

Vodovodar Lado Traven — NAŠ vedno s seboj nosi tole težko torbo. Odprl jo ni zaradi firbcev, temveč mora za vsako delo pripraviti orodje ...

javljalec požara so pri skladišču surovin takole skrili, toda pravijo, da se odgovorni za to malomarnost ne bo mogel skriti ...

